

ผดุงเรือนหมอพร สนองพระราชดำริ

โดย ผศ.อำนจ เอี่ยมสำอางค์
คณะศิลปศาสตร์

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินทรงเป็นประธานในพิธีเปิดอนุสาวรีย์ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ ณ วิทยาลัยพณิชยการพระนคร และทรงได้มีรับสั่งถามว่า “ยังมีสิ่งใดที่อยู่ในสมัยเป็นวังเหลืออยู่บ้าง” ศาสตราจารย์ธรรมบุญ อัครคพานิช ผู้อำนวยการในขณะนั้นได้กราบบังคมทูลพระ

Preserve Ruen Moh Phon to Follow the Royal Initiative of His Majesty the King

By : Asst. Prof. Amnart Iamsum-ang
Translated by : Jentaa Kaewlai

His Majesty the King presided over the opening ceremony of the Statue of Admiral H.R.H. Prince Abhakara Kiartivongse, Prince of Jumborn, at the Bangkok Commercial College. He asked Prof. Thammanoon Akkhanich (then college's director)

if there was anything relevant to the palace remaining in the college. The director replied that there was a house remaining. His Majesty the King took the Royal command the director to preserve it.

หม่อมเมี้ยน อากากร

Formerly, it was a medical treatment house to cure people and called “Ruen Moh Phon” It was believed that this house owned by Mom Mian Abhakara Na Ayutthaya, Prince of Jumborn’s consort. It was a two-storey wooden house in the Neo-Classical style. Later, Department of Vocational Education bought this house from Mom Mian Abhakara Na Ayutthaya and now it is under the responsibility of the Faculty of Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon and Archaeological Site Group, Office of Archaeology, Fine Arts Department.

To follow His Majesty the King’s Initiative, the Faculty of Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon has continually renovated Ruen Moh Phon for six months. Remove the old roof, clean some and repair the roof structure by strengthening the roof joists and the king posts. Rustproof stainless sheets were used to cover over the roof and they were placed between all the rafters to prevent the leakage. For the decayed teakwood floor of the house, some were removed and replaced with new ones. Steel beams and wooden beams were increased to strengthen the floor. Some beams and joists were needed to be removed

กรุณาว่า “ยังมีเรือนหลังหนึ่งอยู่” มีพระราชกระแสว่า “ให้ออนุรักษ์ไว้” เรือนหลังนี้เชื่อว่าเจ้าของเดิมคือ หม่อมเมี้ยน อากากร ณ อยุธยา พระชายาในกรมหลวงชุมพรฯ มีลักษณะเป็นเรือนไม้ 2 ชั้น ศิลปกรรมแบบ นีโอ-คลาสสิก (Neo Classic) แต่ได้ดัดแปลงให้เข้ากับภูมิอากาศ เขตร้อน ด้วยการสร้างเป็นเรือนไม้ ทางมหาวิทยาลัยได้บูรณะเรือนหลังนี้มาโดยตลอด ครั้งหนึ่งเคยใช้เป็นเรือนพยาบาล บัดเป้าอาการเจ็บไข้ให้นักศึกษาแต่เมื่อเวลาล่วงเลยความทรุดโทรมก็มาเยือนเรือนหลังนี้

เพื่อเป็นการสนองพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คณะศิลปศาสตร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ซึ่งปัจจุบันเป็นผู้รับผิดชอบดูแลเรือนหมอมพร่วมกับกลุ่มอนุรักษ์โบราณสถาน สำนักโบราณคดี กรมศิลปากร ได้มีการปรับปรุงผดุงเรือนหมอมพรให้กลับมามีสภาพที่สวยงามน่าชื่นชม ภิรมย์กับศิลปกรรมที่ยังคงทรงเสน่ห์ โดยใช้เวลาดำเนินการปรับปรุงผดุงความสวยงามเป็นเวลา 6 เดือนไม่เคลื่อนขาด ในขั้นแรกมีการรื้อหลังคาเก่าที่มองแล้วเศร้าหมองออก ทำความสะอาด ขัดสีฉวีวรรณให้กลับมามีชีวิตที่สดใสอีกครั้งหนึ่ง พร้อมกับซ่อมแซมส่วนโครงสร้างหลังคาพร้อมเสริมความแข็งแรงของข้อและดั่งที่ผูกพันตามกาลเวลา พร้อมกันนั้นได้กรุแผ่นสแตนเลสที่แสนวิเศษเนื่องจากไม่เป็นสนิม กัดกินลงไปถึงเนื้อไม้ได้ จัดวางลงระหว่างจันทันทั้งหมดเพื่อลดน้ำรั่วซึมให้หมดไป เสร็จแล้วก็มุ่งหลังคาที่ได้ขัดสีฉวีวรรณเรียบร้อยแล้วกลับมาประดับและทำหน้าที่

บังแสงอันแรงกล้าของพระอาทิตย์ที่เดิม ด้านพื้นเรือนได้เคลื่อนย้ายไม้สักที่ผุกร่อนออกไปและใส่แผ่นใหม่ให้สวยงามพร้อมเสริมความแข็งแรงทนทานโดยเพิ่มคานหลักและเสริมคานไม้เข้าไปรวมทั้งเปลี่ยนถ่ายคาน ตง พื้นบางส่วนที่ชำรุดเสียหายจากการใช้งานมานานออกไปจนหมดความสามารถที่จะรับทานน้ำหนักเรือนต่อไปได้

สิ่งที่ดีกว่าทำให้เรือนหมอมพรวัยกลับมามีชีวิตสดใสอีกครั้งคือ จากการที่ขุดฐานตลิ่งเดิมออกลงไปถึง 3 ชั้น เราได้พบกับสิ่งดั้งเดิมของเรือนหมอมพรที่เคยรอดสายตาคนรุ่นก่อนกลับมาทอดสายตาคนรุ่นปัจจุบันอย่างเรา ก็คือสิ่งที่ได้เห็นกันอยู่ในปัจจุบัน ถึงดูซีดลงไปแต่ก็ยืนยันว่านี่คือสิ่งดั้งเดิมที่เคยเดิมแต่มีเอาไว้แต่ก่อนกาล

จากการที่ได้ซ่อมแซมเรือนหมอมพรให้กลับมามีชีวิตอีกครั้งเป็นที่เรียบร้อยแล้วขณะนี้กำลังดำเนินการปรับปรุงทัศนียภาพรอบเรือนหมอมพร เพื่อให้เกิดความสวยงามตระการตาและเป็นสถานที่พักผ่อนของนักศึกษา ประชาชนที่มีความสนใจในพระราชประวัติกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์โดยจะได้จัดให้ภายในเรือนหมอมพรเป็นที่แสดงนิทรรศการถาวรเกี่ยวกับเรือนหมอมพรและพระราชประวัติ และจะนำสิ่งของต่าง ๆ ในหมวดเครื่องใช้ประจำพระองค์ ได้แก่ ฉลองพระองค์ทหารเรือ พระมาลา อินทธรรณู หีบเหล็กสำหรับเก็บข้าวของเครื่องใช้ชิ้นเล็ก ชิ้นน้อย ก็ (ถาดไม้วางถ้วยชาม) ที่ปั้มยา เครื่องบดยา มาจัดแสดง และ อีกส่วนก็จะรวบรวมภาพการซ่อมแซม และวัสดุเก่าของเรือนเพื่อเป็นเครื่องเตือนความจำเมื่อครั้งอดีต

ในการซ่อมแซมครั้งนี้ ยังได้ติดตั้งระบบสัญญาณเตือนไฟไหม้ภายในเรือนหมอมพรเพื่อความปลอดภัยสูงสุดให้เรือนหมอมพรซึ่งเป็นโบราณสถานที่คู่กับพันธิษการพระนครมายาวนาน ได้ตั้งตระหง่านสร้างความภาคภูมิใจให้กับพวกเราที่ได้พึงบารมีพระองค์ท่านทำมาหากินและได้ใช้ผืนแผ่นดินนี้สร้างทรัพยากรมนุษย์ที่มีความรู้ความสามารถรุ่นแล้วรุ่นเล่า จัดว่าเป็นความภาคภูมิใจไม่ใช่แค่คณะศิลปศาสตร์ที่ได้รับมอบหมายให้ดูแล เราชาวพันธิษการพระนคร รวมถึงชุมชนนางเลิ้งก็ถือเป็นความภาคภูมิใจร่วมกัน ที่ได้สนองพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในการอนุรักษ์เรือนหมอมพรให้อยู่คู่กับ แผ่นดินถิ่นนางเลิ้งต่อไป...●

since damage from long term use and couldn't resist the weight of the house.

Ruen Moh Phon becomes lively after the color has been scraped off for three times to reveal the original color. At present, the Faculty of Liberal Arts has improved the landscape around Ruen Moh Phon beautifully and magnificently and it could be a recreation

place for students. There is also a permanent exhibition about Ruen Moh Phon which shows Prince of Jumborn's biography and things he used such as his navy uniform, hats, epaulettes, iron box containers, Chinese tripods, drug pumps, drug grinding machines, and pictures of the renovation to remind people about the past.

Moreover, fire alarm system was installed inside Ruen Moh Phon for security reasons. Ruen Mor Phon is regarded as an archaeological site respected by the Bangkok Commercial College's people since this holy place has produced a lot of quality human resources and has been used for earning a living. We, not only the Faculty of Liberal Arts but also Nang Leng Community, are together proud to preserve Ruen Moh Phon following this important initiative of His Majesty the King so that it will exist in Nang Lerng district for so long....●